

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Υπό πίεση ο Ερντογάν

Του **ΘΑΝΑΣΗ Κ. ΤΣΙΤΣΑ****Ανταπόκριση, Ουάσιγκτον**

Οι σχέσεις της Τουρκίας με το NATO και η αγορά των S-400 αναμένεται να βρεθούν στην κορυφή της ατζέντας στη Σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών των κρατών-μελών της Συμμαχίας (3-4 Απριλίου), που γιορτάζει φέτος τα 70 χρόνια από την ίδρυσή της, και θα φιλοξενηθεί στην Ουάσιγκτον.

Τον ερχόμενο Ιούλιο η Τουρκία αναμένεται να παραλάβει τους ρωσικούς πυραύλους S-400, ρισκάροντας να υποστεί τις αμερικανικές κυρώσεις για δεύτερη συνεχή χρονιά και παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις από τις ΗΠΑ ότι μια τέτοια κίνηση θα μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της παραγγελίας της Τουρκίας για 100 F-35 μαχητικά αεροσκάφη πέμπτης γενιάς. Σε αυτή τη χρονική συγκυρία, ο **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν**, ακόμα και αν ήθελε, δεν θα μπορούσε να αποχωρήσει από τη συμφωνία με τη Ρωσία χωρίς να δημιουργηθούν μεγά-

του Ερντογάν στο εγγύς μέλλον. Έχει τη δύναμη να μεταφέρει αποφασιστικά την Τουρκία από τη δυτική τροχιά και η στροφή του προς τη Ρωσία είναι μέρος μιας ευρύτερης κρίσης που υπονομεύει την εμπιστοσύνη του NATO στην αποστολή του.

Στο NATO, η ανησυχία για την Τουρκία έρχεται σε μια άσχημη χρονική συγκυρία: Η Συμμαχία έχει αρκετά προβλήματα με τη Ρωσία κατά μήκος της ανατολικής πλευράς της, όπου η Τουρκία ενεργεί εδώ και καιρό ως αντίβαρο. «Η Τουρκία είναι πολύ σημαντική για τη Συμμαχία λόγω της γεωγραφίας και των στρατιωτικών δυνατοτήτων της», δήλωσε ο **Μπεν Χότζες**, ο γενικός διοικητής του αμερικανικού Στρατού στην Ευρώπη το 2014-2017. «Η Μαύρη Θάλασσα είναι το εφελήριο για τη Ρωσία στη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή και υπάρχουν τρεις γραμμές άμυνας: ο Βόσπορος και τα Δαρδανέλια, τα ελληνικά νησιά και η Κρήτη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το NATO ζήτησε από την Τουρκία να συμμετάσχει».

Στη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών του NATO (την Ελλάδα θα εκπροσωπήσει ο Έλληνας ΥΠΕΞ **Γιώργος Κατρούγκαλος**) που θα πραγματοποιηθεί στις 3-4 Απριλίου στην Ουάσιγκτον, τα κράτη-μέλη θα γιορτάσουν την 70ή επέτειο της ίδρυσής του και θα γίνει μια πλήρης αποτίμηση των προσπαθειών της Συμμαχίας να αντιμετωπίσει μια σειρά από προκλήσεις: Τις σχέσεις μεταξύ της Ουάσιγκτον και άλλων εταίρων του NATO στην Ευρώπη, που αμφισβητήθηκαν λόγω των πιθανών αμερικανικών δασμών στα εισαγόμενα αυτοκίνητα από

την Ευρώπη, το σχέδιο των ΗΠΑ να αποσύρουν στρατεύματα από τη Συρία και την καταγγελία της Ουάσιγκτον σχετικά με την υποτιθέμενη έλλειψη δέσμευσης της Ευρώπης για αύξηση των αμυντικών δαπανών.

Ένα μεγάλο ζήτημα παραμένει αδιευκρίνιστο στην Ατλαντική Συμμαχία σχετικά με το κλίμα απόσυρσης της Ουάσιγκτον: απόσυρση από τα πεδία μάχης, από συνθήκες, από εμπορικά συμφέροντα. Αυτό για το οποίο ανησυχούν οι Ευρωπαίοι είναι το εξής: Η δέσμευση των ΗΠΑ θα είναι πολυετής; Διότι μια Συμμαχία πρέπει να είναι άνευ όρων, αλλιώς δεν είναι Συμμαχία.

Το NATO έχει αποδειχθεί εξαιρετικά ανθεκτικό. Τώρα, στα 70 χρόνια ύπαρξής του, περνά -είναι αλήθεια- δύσκολες στιγμές. Ο ίδιος ο Αμερικανός Πρόεδρος φαίνεται ενίοτε πως θα ήθελε να το δει να «πεθαίνει» - το έχει αποκαλέσει, εξάλλου, «παρωχημένο». Σύμφωνα με τους «New York Times», ο Αμερικανός Πρόεδρος άφησε υπονοούμενα σε ιδιωτικές συζητήσεις για τη διάθεσή του να αποσύρει τις ΗΠΑ από το NATO ή ότι θα μπορούσε να ανακοινώ-



λα προβλήματα με την τελευταία, ιδίως στο θέμα της Συρίας. Αναλυτές πιστεύουν ότι το θέμα δεν είναι αν θα υπάρξει κλιμάκωση της έντασης με τις ΗΠΑ, αλλά το πώς θα γίνει αυτό και πότε.

Η Τουρκία ήταν εδώ και πολύ καιρό ασύμβατη με το NATO. Η επιμονή του Προέδρου Ερντογάν για την αγορά του πυραυλικού συστήματος S-400 αποτελεί βασικό μέρος της στρατηγικής του για την εδραίωση μιας σχέσης με τη Ρωσία. Ο επιθετικός ρόλος του Ρώσου Προέδρου **Βλαντιμίρ Πούτιν** στη Μέση Ανατολή, σε αντίθεση με τις αμφιταλαντεύσεις της Αμερικής, και η περιφρόνησή του για τις δυτικές φιλελεύθερες αξίες τον καθιστούν φυσικό σύμμαχο, ακόμα και αν οι πολιτικές του, ιδίως στη Συρία, έρχονται σε αντίθεση με εκείνες που επιδιώκει η Τουρκία.

Η αντιστροφή της αιώνιας εχθρότητας μεταξύ των δύο εθνών είναι ένα προφανές πρόβλημα για το NATO, το οποίο ιδρύθηκε για να αντιμετωπίσει τη ρωσική επιρροή. Τώρα τα κράτη-μέλη του NATO πρέπει να αποφασίσουν πώς να χειριστούν μια Τουρκία υπό την ηγεσία ενός ανθρώπου που φαίνεται να αντιτίθεται στην ίδια την ύπαρξη της Συμμαχίας, ενώ συγχρόνως είναι εννοιολογικά μέρος αυτής.

Το NATO, βέβαια, έχει επιζηήσει από μεγαλύτερες κρίσεις στο παρελθόν. Ωστόσο, δεν φαίνεται να υπάρχει άμεση προοπτική αποχώρησης

Οι τσαμπουκάδες του σουητάνου ανησυχούν και το NATO!

Η αγορά των ρωσικών S-400 από την Αγκυρα θα βρεθεί στην κορυφή της ατζέντας στη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών της Συμμαχίας, που θα πραγματοποιηθεί στις 3 Απριλίου στην Ουάσιγκτον